

9.3.5.1.1. Straffelovrådet er enig med arbejdsgruppen i, at der alene bør være adgang til domstolsprøvelse af endelige administrative afgørelser.

Rådet finder endvidere i lighed med arbejdsgruppens flertal, at der ikke kan antages at være behov for at fastsætte en længerevarende frist for indbringelse af klagen. Rådet lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at indbringelsen kan ske ved en formløs meddelelse til den administrative myndighed. Rådet har dog fundet, at 14 dage som foreslået af arbejdsgruppens flertal kan være for kort en frist, idet der bør gives den indsatte mulighed for at overveje spørgsmålet om klage nærmere og eventuelt drøfte det med en advokat. Det er på den baggrund rådets opfattelse, at fristen for indbringelse af klagen bør fastsættes til 4 uger.

Rådet kan tilslutte sig arbejdsgruppens forslag om en frist på 6 måneder for fornyet indbringelse af det samme spørgsmål. Ved afgørelser om nægtelse af prøveløsladelse fra fængsel på livstid foreslås dog indført en ordning, hvorefter spørgsmålet om prøveløsladelse først på ny kan indbringes for retten, når der er forløbet 1 år fra rettens afgørelse. Der henvises herom til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget om ændring af forskellige lovbestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af en lov om fuldbyrdelse af straf mv.

Efter rådets opfattelse bør det overlades til retten at træffe bestemmelse om, hvorvidt en sag efter sin karakter bør behandles mundtligt. Der er efter rådets opfattelse grund til at tro, at et stort antal sager allerede ved modtagelsen vil være tilstrækkeligt oplyst, så retten i mange tilfælde umiddelbart vil kunne træffe sin afgørelse, efter at den dømte eller dennes advokat i et skriftligt indlæg har haft lejlighed til at udtale sig om kriminalforsorgens begrundelse for den pågældende afgørelse. Rådet har derfor fundet det hensigtsmæssigt og forsvarligt at foreslå, at sagerne, selv om hovedprincippet i retsplejen er mundtlighed, som udgangspunkt behandles skriftligt, men således at retten - også af egen drift - kan træffe bestemmelse om mundtlig behandling.

Reglerne om domstolsprøvelse bør udformes på en måde, der giver mulighed for hurtig sagsbehandling under hensyntagen til karakteren af den pågældende afgørelse. Det er i det offentlige og normalt også i den dømtes interesse, at sagen afgøres så hurtigt som muligt. Rådet er derfor enig med arbejdsgruppen i, at retten bør have mulighed for at stille krav om tilvejebringelse af yderligere oplysninger.

9.3.5.1.2. Et flertal af Straffelovrådets medlemmer (6 medlemmer) har i en særudtalelse af december 1996 om aktindsigt i sager om straffuldbyrdelse fore-

slået forvaltningslovens § 9 ændret, så der ikke er aktindsigt for parten i forbindelse med fuldbyrdelse af frihedsstraf i sager om valg af afsoningsinstitution, sager om overførsel til anden afsoningsinstitution eller afdeling i en afsoningsinstitution eller sager om udelukkelse fra fællesskab, jf. pkt. 4.i de almindelige bemærkninger til forslaget til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af en lov om fuldbyrdelse af straf mv. Gennemføres dette forslag sammen med klagemodell 2, jf. pkt. 9.3.4.1.4. ovenfor, vil der ikke være udvidet adgang til domstolsprøvelse af de nævnte typer af afgørelser med deraf følgende mulighed for at opnå kendskab til oplysninger, der er undtaget fra aktindsigt under kriminalforsorgens sagsbehandling.

Flertallet er opmærksom på, at afgørelser om valg af afsoningsinstitution, om overførsel til anden afsoningsinstitution eller afdeling i en afsoningsinstitution eller om udelukkelse fra fællesskab kan undergives domstolsprøvelse i medfør af grundlovens § 63 med deraf følgende mulighed for den dømte for at opnå kendskab til oplysninger, der måtte være undtaget fra aktindsigt i medfør af forvaltningslovens § 15. Flertallet har dog ikke fundet noget praktisk behov for at fastsætte regler, der under domstolsprøvelse giver mulighed for at afskære den dømte fra at gøre sig bekendt med sådanne oplysninger. Flertallet lægger i den forbindelse bl.a. vægt på, at der ikke under den nugældende retstilstand har vist sig behov for sådanne regler med henblik på domstolsprøvelse i medfør af grundlovens § 63 af afgørelser, hvori indgår oplysninger, som kriminalforsorgen har undtaget fra aktindsigt efter forvaltningslovens § 15.

9.3.5.1.3. Straffelovrådet har under overvejelserne om en udvidet klageordning inden for straffuldbyrdelsen drøftet at kombinere adgangen til domstolsprøvelse med en processuel begrænsning, så der som udgangspunkt alene er mulighed for domstolsprøvelse i én instans, dvs. byretten.

Rådet er opmærksom på, at en ordning, der som udgangspunkt alene tillader domstolsprøvelse i én instans, markerer en fravigelse fra den almindelige procesordning, idet der efter retsplejelovens regler om appel normalt er mulighed for at få prøvet byrettens afgørelse i landsretten. Mange af de afgørelser, der kan blive omfattet af domstolsprøvelsen, vil imidlertid næppe kunne karakteriseres som vedrørende spørgsmål af principiel karakter. Der synes ikke for disse afgørelser behov for en to-instans behandling.

Med en appelbegrænsning opnås, at domstolene fastholdes som den myndighed, de indsatte kan klage til uden for kriminalforsorgen, samtidig med, at ad-